

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 13P/277/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119211553
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Bezáková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:4119211553.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v konaní pred samosudkyňou Mgr. Zuzanou Bezákovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti H.: T. a V., obaja nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpených Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 60, Nitra ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: matky V. Z. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., K. XXX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou GHS Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Lazaretská 3/A a otca J. W. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., V. XXX/XX, o návrhu matky na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom, takto

r o z h o d o l :

Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Nitra 11P/38/2017-166 zo dňa 13.12.2017 v časti úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom H.: T., nar. XX.XX.XXXX a V., nar. XX.XX.XXXX tak, že z v e r u j e maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a otca z a v ä z u j e prispievať na ich výživu sumou 300 eur mesačne (bežné výživné) na každé dieťa jednotlivu od 07.10.2019 do 30.09.2021 a od 01.10.2021 sumou 350 eur mesačne na každé dieťa jednotlivu, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred a to sumu 300 eur mesačne k rukám matky a sumu 50 eur mesačne na osobitný účet každého maloletého dieťaťa, ktorý v prospech maloletých detí zriadi matka a ktorého číslo účtu je matka povinná otcovi oznámiť v lehote 3 dní odo dňa jeho zriadenia.

Zročné výživné otca na bežnom výživnom na maloletého T. H. za obdobie od 07.10.2019 do 30.09.2021 činí sumu 2380,50 eura, ktorú sumu súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 100 eur, spolu s bežným výživným, počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Zročné výživné otca na bežnom výživnom na maloletého V. H. za obdobie od 07.10.2019 do 30.09.2021 činí sumu 2380,50 eura, ktorú sumu súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 100 eur, spolu s bežným výživným, počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Súd styk otca s maloletými deťmi n e u p r a v u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným na Okresný súd Nitra dňa 7.10.2019 sa matka maloletých detí H.: T., nar. XX.XX.XXXX a V., nar. XX.XX.XXXX domáhala zmeny úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom tak, že súd zverí maloleté deti zo striedavej osobnej starostlivosti (ďalej len SOS) do jej výlučnej osobnej starostlivosti, aby súd otca zaviazal prispievať na výživu maloletých detí sumou 550 eur mesačne na každé dieťa jednotlivu s tým, že suma 400 eur bude splatná k rukám matky a suma 150 eur mesačne bude určená na tvorbu úspor. Zároveň žiadala upraviť styk otca s maloletými deťmi v každom

párnom týždni od piatku od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod. Svoj návrh odôvodnil tým, že dochádza k zanedbávaniu zdravotnej starostlivosti maloletých detí ako príklad uviedla dovolenkový pobyt otca s maloletými deťmi v auguste 2019, kedy sa u maloletého T. objavila alergická reakcia po tetovaní neznámou látkou. Otec nenavštívil ani všeobecnú lekárku dieťaťa ani odbornú kožnú lekárku. Otcova priateľka lekárka maloletému podala lieky, ktoré podľa vyjadrenia odbornej kožnej lekárky neboli vhodné. Otec dlhodobo ignoruje skutočnosť, že maloletý V. má na odporúčenie neurologičky brať doplnok Esprico, ktorý dieťaťu nepodáva. Vzhľadom na uvedené ale aj vzhľadom na vzťahy medzi rodičmi nie je možné zabezpečiť kontinuitu u detí v ničom, vo výchove, v zdravotnej starostlivosti, v športoch ani v krúžkoch. Komunikácia s otcom je veľmi náročná a to aj z dôvodu vyhrážok otca za obyčajné otázky týkajúce sa maloletých detí. U otca deti nemajú možnosť stretávať sa so svojimi priateľmi. Maloleté deti odmietli 8.9.2019 a potom aj o dva týždne ísť k otcovi. Maloletý V. sa cítil fyzicky zle. Opakovane uvádzal matke, že otcovi nechce ísť, napriek rozhovoru s ním matka tento stav nemohla zvrátiť. Maloletý T. uviedol, že on bez brata ísť nechce. Pri preberaní detí otcom sa odohral nepríjemný incident, kedy sa otec vyhrážal políciou a "sociálkou". Na maloletého V. to veľmi nepriaznivo vplývalo. Maloletý V. opakovane hovorí o tom, že k otcovi ísť nechce. Na preberanie dňa 22.09.2019 obaja odmietli ísť úplne. Matka kontaktovala UPSVaR Nitra, ktorý vypočul maloleté deti. V návrhu matka poukázala, že celý školský rok 2018/2019 bývalo V. po víkendech zle, trpel bolesťami hlavy, výkyvmi nálad, čo niekedy spôsobilo, že nebol schopný ísť do školy. Následne vyplynulo, že otec trávi víkendy u svojej priateľky v obci M. maloletý V. si nerozumel so synom priateľky otca, ktorý sa k nemu správal nepriateľsky. Podľa vyjadrenia detí s u priateľky otca necítia dobre. Otec zamedzuje právo matky na informácie o deťoch, odmietol jej poskytnúť informáciu kam ide s deťmi na dovolenku, až krátko pred odletom sa matka dozvedela informáciu o pobyte detí. Medzi rodičmi je nesúlad aj čo sa týka voľnočasových aktivít maloletých detí - tenisové aktivity maloletého T.. Otec odmieta komunikáciu detí s matkou počas pobytu u neho. (1)

Otec sa k návrhu matky písomne vyjadril dňa 04.09.2019 a uviedol, že s návrhom na zmenu striedavej osobnej starostlivosti nesúhlasí, žiadal návrh matky zamietnuť, zároveň žiadal z rozhodnutia ktorým boli upravené rodičovské opráva a povinnosti k maloletým deťom vypustiť výnimku týkajúcu sa trávenia vianočných a Veľkonočných sviatkov výlučne s matkou, túto výnimku ponúkol ako ústretový krok voči matke, ktorá sa však plne minula účinkom. Navrhol, aby miestom preberania maloletých detí bolo školské zariadenie, ktoré deti navštevujú, čo by mohlo výrazne prispieť k odbúraniu nežiadúcich stresových situácií. Otec uviedol, že SOS sa realizovala od letných mesiacov od roku 2018 až do konca augusta 2019, z jeho pohľadu nepredstavovala pre neho žiaden problém. Starostlivosti o maloleté deti prispôbil aj svoju pracovnú dobu. S deťmi mal vždy dôverný a láskavý vzťah. Počas pobytu v jeho domácnosti nedochádzalo ku žiadnym konfliktom, deťom sa snažil vytvoriť domov, vozil ich na krúžky, pomáhal s učením, viedol ich k lyžovaniu, plávaniu a k elektronike. Má priateľku, ktorá má deti z predchádzajúceho vzťahu v rovnakom veku ako sú jeho deti, stali sa z nich po krátkom čase skvelí priatelia. Jeho priateľka si deti veľmi obľúbila. Začiatkom školského roka 2019/2020 mu matka začala brániť v kontakte s deťmi. Deti sa nikdy pred ním nevyjadrili, že sa cítia u neho zle alebo by s ním nechceli byť. Matka hovoril za nich, pričom preberania sa deti samotné nikdy nezúčastnili. Obaja chlapci sa vždy ku nemu tešili a v tomto duchu sa pred ním aj vyjadrovali. Argumenty matky, ktoré súdu predložila v písomnom návrhu sú ľživé, vykonštruované, nezmyselné. Matka už počas konania o rozvod manželstva robila všetky možné obštrukcie, aby striedavá starostlivosť o maloleté deti realizovaná nikdy nebola. Napriek správaniu s matky sa nikdy pred deťmi o nej negatívne nevyjadroval a nesnažil sa deti od nej izolovať. Matka bola v minulosti opakovane psychiatricky liečená, je hlboko presvedčený, že je schopnosť vnímať životné situácie a konfrontovať so životnou realitou bola a je výrazne ovplyvnená jej duševným stavom. Navrhol možnosť vykonať znalecké dokazovanie v tomto smere.

Svoj návrh otec doplnil dňa 17.12.2019 a špecifikoval svoj návrh v časti úpravy styku - kontaktov rodičov s maloletými deťmi počas Vianočných sviatkov, jarných školských prázdnin a Veľkonočných sviatkov. (2)

Matka maloletých detí vypočutá ako účastníčka konania na pojednávaní uviedla, že návrh na zmenu zverenia podala z dôvodov: vyjadrenia samotných maloletých detí, ktoré odmietajú SOS, resp. odmietajú ísť k otcovi, hlavne na strane mal. V. už od počiatku realizácie SOS zaznamenala problémy pri odchode k otcovi, že sa necítil dobre, sťažoval sa na bolesti. S otcom sa túto situácia snažila riešiť, jeho odpoveď bola, že vezme dieťa k psychológovi a prostredníctvom sociálky to bude riešiť, preto komunikovať prestala. Postupne zistila, že deti počas týždňa, keď majú byť o otcom, trávajú čas s priateľkou otca, ktorá má deti, starší syn si nerozumie s V., dokonca mu ubližuje. S dieťaťom začala navštevovať psychologickú ambulanciu MUDr. Zaťkovej, navštevuje ju asi rok, pravidelne v 2 týždňových intervaloch, napriek tomu sa tento stav nezlepšil a vyvrcholil v 09/2019, kedy dieťa úplne odmietlo odísť do starostlivosti otca. Obaja

súrodenci sú na seba naviazaní a v prípade, že odmietne ísť mal. V. k otcovi, obdobne reaguje aj mal. T., ten však SOS zvláda lepšie a problémy ako V. nemá. Ďalším dôvodom je problém komunikácie medzi nimi ako rodičmi, komunikujú prevažne emailom, ktoré končia vyhrážkami zo strany otca, otec problémy tak ako ich vidí ona nevidí, nerieši tieto problémy. Ďalším dôvodom je to, že otec nerešpektuje tréningový proces mal. T., ktorý vidí v tenise svoju budúcnosť, odmieta s dieťaťom v týždni, keď sú uňho obe deti realizovať všetky tréningy, rovnako odmieta syna vozíť na doučovanie, vzhľadom k tomu, že dieťa sa už teraz chce pripravovať na štúdium na gymnáziu. Už v 09/2018 kontaktovala UPSVaR, signalizovala im tieto problémy, bol kontaktovaný aj otec s tým, že odmietol akúkoľvek intervenciu v tomto smere. V 09/2019 boli obe mal. deti prítomné pri odovzdávaní, kedy došlo zo strany otca k vyhrážkam políciou ak deti s ním nepôjdu, obe to odmietli, mal. V. mal opäť zdravotné problémy, celý týždeň mu bolo na zvracanie. Deti sú od 09/2019 v jej výlučnej starostlivosti s výnimkou jedného týždňa v 10/2019, kedy bol len mal. T. u otca, za uvedené obdobie otec kontaktoval deti len raz jednou sms. Deti často uvádzali, že im chýbajú priatelia, keď sú v starostlivosti otca. Kontakty s priateľmi u otca nemajú.

Matka svoju výpoveď doplnila na ďalšom pojednávaní a uviedla, že posledný osobný kontakt otca s deťmi bol realizovaný v mesiacoch 9/2019 alebo 10/2019. Posledný telefonický kontakt otca s deťmi bol po pojednávaní v 5/2021. Tak ako otec uviedol, v roku 2020 otec deti telefonicky nekontaktoval. Súdu predložila sms komunikáciu, kde od posledného pojednávania otca informovala o školských výsledkoch po skončení školského roka. Kontaktovala ho aj ohľadom informovania týkajúceho sa očkovania maloletých detí, na žiadnu z týchto správ nereagoval. Matka sa na pojednávaniach vyjadrila k svojmu príjmu, k svojim finančným a majetkovým pomeroch, vyjadrila sa k výdavkom na maloleté deti. (3)

Právny zástupca matky v záverečnom návrhu matky uviedol, že na základe vykonaného dokazovania a poukazom na všetky predložené vyjadrenia a vykonané dôkazy navrhuje zmeniť rozsudok Okresného súdu Nitra, ktorým boli upravené rodičovské práva povinnosti na čas po rozvoze od bodov 2 a nasledujúce tak, že súd zverí maloleté deti do osobnej starostlivosti matky s tým, že otec bude povinný prispievať na výživu maloletých detí sumou 550 eur mesačne na každé dieťa jednotlivo s tým, že suma 400 eur bude bežné výživné a 150 eur je suma určená na tvorbu úspor pre maloleté deti mesačne. Styk otca s maloletými deťmi navrhol neupraviť a ponechať ho na dohodu rodičov. (4)

Otec maloletých detí vypočutý ako účastník konania na pojednávaní uviedol, že z jeho pohľadu SOS, resp. striedanie starostlivosti z pohľadu maloletých detí, keď boli v jeho starostlivosti nebolo vôbec problematické až do 09/2019. Deti chodili k nemu bez problémov, počas týždňa, keď mal deti v starostlivosti nevykazovali žiadne problémy, o deti sa riadne staral. Len u mal. V. sporadicky, raz za mesiac, za dva, predtým ako mal odísť po týždni u neho späť k matke, zbadal známky nervozity, niekedy neurotického správania. S dieťaťom to neriešil, nebolo to časté. Čo sa týka komunikácie medzi ním a matkou je problematická, komunikujú výhradne písomnou formou sms - emaily. Nie je pravdou, že by v 09/2018 odmietol spoluprácu s UPSVaR, len pri zmene pracovníka UPSVaR, ktorý mal rodinu na starosti, požiadal o písomné predvolanie na UPSVaR, čo sa už potom nerealizovalo. On sám žiadnu iniciatívu ohľadom zlepšenia vzťahu medzi ním a bývalou manželkou nevyvinul. Nie je pravda, že by neakceptoval krúžkové aktivity a tréningový proces oboch chlapcov, deti chodili na tréning, všetky krúžkové aktivity s nimi realizoval. Od 09/2019 nemal možnosť byť s nimi, preto ani nevedel o nejakom doučovaní zo slovenčiny. S manželkou- matkou detí sa nikdy o otázkach detí spoločne nerozhodovali, vždy mu to bolo oznámené, napriek tomu to akceptoval. Zo strany maloletých detí nikdy nebola požiadavka, že by sa chceli v týždni keď sú s ním stretnúť so svojimi kamarátmi, počas pracovného týždňa je to nereálne, pretože zo školy idú na krúžky, vracajú sa domov večer. Počas víkendov za svojimi priateľmi ísť nechceli, nikdy ho o to nežiadali. Je pravdou, že trávajú niektoré víkendy aj mimo bydliska a to u jeho priateľky a jej detí, čo je cca 70 km od Nitra. Čo sa týka vzťahu oboch mal. detí k deťom jeho priateľky, vôbec si nemyslí, že mal V. strach alebo obavu zo správania sa mal. syna priateľky B.. Je prirodzené, že deti sa niekedy poškrípeja, nikdy však nebol medzi nimi taký problém, ktorý by musel riešiť, ani V. mu nikdy takéto problémy nesignalizoval. S deťmi sa snaží komunikovať otvorene, myslí si, že ich vzťah je otvorený, ak by mal nejaké problémy, tak by mu o nich povedal. V písomnom vyjadrení popísal situáciu a správanie sa matky a dieťaťa, pri poslednom odovzdávaní v 09/2019. Odvtedy bol mal. T. v jeho starostlivosti v jednom týždni, V. vôbec. Písal synom k meninám a narodeninám. Dúfal, že túto situáciu vyriešia s matkou, deťom netelefonoval, nekontaktoval ich ani prostredníctvom sociálnych sietí.

Otec svoju výpoveď doplnil na ďalšom pojednávaní kedy uviedol, že s deťmi sa od posledného pojednávania nestretol, od 9/2019 nebol v kontakte s deťmi. Má za to, že deti sú matkou tak zmanipulované, čo sa prejavilo aj pri vyšetrení detí pred súdnou znalkyňou, kedy odmietli kontakt s ním, na sms správy otcovi neodpovedajú. Obnoviť kontakt sa nepodarilo ani v rámci spolupráce s CDR K.. Ku spolupráci s týmto subjektom má vážne výhrady, psychologická intervencia vo vzťahu k

maloletým deťom sa vôbec nerealizovala. Otec sa na pojednávaní vyjadril k svojim príjmom, finančným a majetkovým pomerom. Odôvodnil zmenu zamestnávateľa UDENCO s.r.o. v 09/2020 keď uviedol, že si našiel lepšie platenú prácu a vyjadril sa k ukončeniu pracovného pomeru v r. 2021 u zamestnávateľa Optotune Slovakia s.r.o., uviedol, že pracovný pomer ukončil výpoveďou a to z dôvodu neprijateľných pracovných podmienok mimo uzatvorenej pracovnej zmluvy, ktoré odo neho zamestnávateľ vyžadoval, napr. používanie vlastného osobného motorového vozidla, telefónu a pracovanie počas víkendu za stravný lístok 4,50 eura. Otec sa posledného pojednávania nezúčastnil. (5)

Kolízny opatrovník navrhol, aby súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matke, styk otca s maloletými deťmi neupravoval súdnou cestou a otcovi určil výživné vo výške 350 eur mesačne na každé dieťa jednotlivo. (6)

Na pojednávaní bola vypočutá aj súdna znalkyňa PhDr. Linda Katona, PhD, ktorá uviedla, že pri vyšetrení maloletých detí nezistila žiadnu úzkosť ani iný psychologický diskomfort, vývin oboch detí je primeraný bez známok patológie, v čase realizácie vyšetrenia boli deti rok v starostlivosti matky. Vplyv matky nebol nejakým spôsobom na psychickom stave detí zaznamenaný. U oboch rodičov zaznamenala hysterické črty. Boli zaznamenané znaky manipulácie, výrazná manipulácia zo strany matky však zistená nebola. U ani jedného z rodičov nebola zistená duševná porucha. Obe mal. deti majú odmietavý postoj k SOS odôvodňujú to osobnostnými charakteristikami otca. Počas obdobia jeho starostlivosti uvádzajú, že sa viac venoval partnerke, báli sa svoje pocity vyjadriť pred otcom. Otec sa nedokázal prispôsobiť ich pocitom a prežívaniu, T. mal dokonca konflikt so synom priateľky. V tomto veku kedy deti idú do puberty, začínajú preferovať vrstovnícke skupiny, čo malo tiež vplyv na odmietanie SOS. Pri osobnom stretnutí otca s mal. deťmi počas vyšetrenia bol V. pokojný, T. naopak tenzný a plačlivý, odmietal stretnutie s otcom a komunikáciu s ním. Myslí si, že odmietanie komunikácie s otcom bol dôsledok toho, že sa deti báli prezentovať svoje pocity pred otcom, majú obavu prejavíť svoj názor, práve pre určitú direktivitu a sebaapresadzovanie, ktoré boli u otca zistené vyšetrením. Maloletý T. je citlivejší, počas realizácie SOS sa u detí prejavili psychosomatické problémy, čo vyplýva zo správy MUDr. Zaťkovej. Odmietanie otca nie je výsledkom manipulácie zo strany matky sú to viaceré faktory, ale hlavne obava vyjadriť svoje pocity. Vzťah otca a maloletých detí je aktuálne narušený. Aj keď deti verbálne prezentovali strach pred otcom vyšetrením resp. neverbálnym prejavom tento strach zistený nebol. Preto aj navrhla realizovať kontakty otca s deťmi, ktoré sú aktuálne úplne na nule, s tým, aby sa opätovne vybudovala dôvera medzi nimi po vyše roku a je potrebné, aby si otec túto dôveru opätovne získal. Dôvod prečo deti odmietajú kontakt s otcom je z jej pohľadu v tom, že majú problém vyjadriť svoje pocity pred ním. Formu SOS u mal. detí nepovažuje za vhodnú formu starostlivosti vzhľadom k ich osobnostným črtám a vzhľadom k odmietavému postoju detí k SOS s tým, že deti sa aktuálne cítia lepšie u matky a myslí si, že sú vo veku, kedy by sa mal ich názor rešpektovať. Mal. T. je vystavený konfliktu lojality. Vyšetrením bola zistená zvýšená direktivita zo strany otca, aj deti popisovali manipulatívne správanie - zamedzovanie styku s matkou v tom, že deti nemohli telefonovať s matkou. K tomu, aby sa deti nebáli pred rodičmi vyjadriť svoje pocity chýba dostatočná osobnostná organizácia rodičov, u oboch rodičov sú isté črty, ktoré nie sú kompatibilné. Deti neboli týrané. Aktuálne formu SOS nepovažuje za vhodnú s poukazom na vývinové obdobie mal. detí, osobnostné charakteristiky otca, ktoré vyplývajú z vyjadrení detí a korešpondujú s realizovaným vyšetrením otca. (7)

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s obsahom návrhu zo dňa 4.10.2019 a s obsahom nasledujúcich listinných dôkazov:

- rodné listy mal. detí
- potvrdenia po prijme rodičov
- potvrdenie o návšteve školy mal. detí
- vyjadrenie otca zo dňa 4.12.2019
- správa ÚPSVaR NR z pohovoru s mal. deťmi zo dňa 9.9.2019
- sms komunikácia rodičov
- doplnenie vyjadrenia otca zo dňa 17.12.2019
- uznesenie OR PZ Nitra zo dňa 29.05.2019
- správa - lekársky nález PhDr. Zaťkovej zo dňa 3.2.2020
- rozpis mesačných výdavkov pre maloleté deti
- potvrdenie o PnD
- zmluva o nájme zo dňa 30.07.2020
- doklady preukazujúce poplatky v škole
- správa CDR Kolíňany zo dňa 24.02.2020
- správa ZŠ Kráľa Svätopluka zo dňa 2.3.2020

- znalecký posudok od MUDr. Katona zo dňa 15.09.2020
- lekárska správa MUDr. Nemčekovej z 8/2020
- vyjadrenie otca k znaleckému posudku
- predloženie odborného vyjadrenia k znaleckému posudku od PhDr. Nováka zo dňa 26.10.2020
- vyjadrenie znalkyne zo dňa 4.1.2021
- vyjadrenie otca k svojej finančnej situácii zo dňa 23.4.2020
- zmluvy o pôžičkách zo dňa 1.7. 2019 a zo dňa 13.12.2019
- mailové podania otca zo dňa 30.04.2021 a 4.5.2021
- správy z AS Familiam o.z zo dňa 22.6.2021, 14.07.2021, 29.07.2021, 26.08.2021 a záverečnú správu zo dňa 13.09.2021
- potvrdenie o evidencii otca ako uchádzača o zamestnanie
- správa Optotune Slovakia s.r.o.-zamestnávateľa otca
- pracovná zmluva otca so spoločnosťou Semikron zo dňa 18.08.2021
- vyjadrenie matky ohľadom finančnej situácii otca zo dňa 15.09.2021
- potvrdenia o úhrade nákladov na tenis mal. T.
- pripojený spis Okresného súdu Nitra 11P/38/2017 a z neho rozsudky Okresného súdu Nitra zo dňa 13.12.2017 a rozhodnutie Krejského súdu Nitra zo dňa 14.06.2018

a zistil tento skutočný a právny stav: (8)

Rozsudkom Okresného súdu Nitra 11P/38/2017 - 166 zo dňa 13.12.2017 bolo manželstvo rodičov maloletých detí H.: V. a T., obaja narodení XX.XX.XXXX rozvedené, súd na čas po rozvedení zveril maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov maloletých detí, ktorá má byť realizovaná v týždňových intervaloch tak, že matka maloletých detí je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti každý párny týždeň v príslušnom kalendárnom roku od nedele 17.00 hod. predchádzajúcej tomuto párnemu týždňu až do nedele daného párneho týždňa 17.00 hod. a otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti každý nepárny týždeň v príslušnom kalendárnom roku od nedele 17.00 hod. predchádzajúcej tomuto nepárnemu týždňu až do nedele daného nepárneho týždňa 17.00 hod. Súd zároveň určil, že matka detí je oprávnená stretávať sa s maloletými deťmi v každom kalendárnom roku 24.12. od 9.00 hod. do 25.12. 20.00 hod., v každom kalendárnom roku od Veľkonočnej nedele 9.00 hod. do Veľkonočného pondelka 20.00 hod., v období jarných školských prázdnin v každom párnom kalendárnom roku od soboty 9.00 hod., ktorá predchádza začiatku jarných školských prázdnin do nedele 18.00 hod., ktorá predchádza ukončeniu jarných školských prázdnin, v období jesenných školských prázdnin v každom párnom kalendárnom roku od prvého dňa jesenných školských prázdnin 9.00 hod. do posledného dňa jesenných školských prázdnin 18.00 hod., v čase letných školských prázdnin v každom kalendárnom roku od 1.7. 9.00 hod. do 14.7. 18.00 hod. a od 1.8. 9.00 hod. do 14.8. 18.00 hod. Otec detí je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi v období jarných školských prázdnin v každom nepárnom kalendárnom roku od soboty 9.00 hod., ktorá predchádza začiatku jarných školských prázdnin do nedele 18.00 hod., ktorá predchádza ukončeniu jarných školských prázdnin, v období jesenných školských prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od prvého dňa jesenných školských prázdnin 9.00 hod. do posledného dňa jesenných školských prázdnin 18.00 hod., v čase letných školských prázdnin v každom kalendárnom roku od 14.7. 18.00 hod. do 31.7. 18.00 hod. a od 14.8. 18.00 hod. do 31.8. 18.00 hod. Súd zaviazal prispievať otca na výživu maloletých detí sumou 200 eur mesačne na každé dieťa jednotlivo. Krajský súd v Nitre rozsudkom 8CoP/20/2018-32 zo dňa 14.06.2018 po odvolaní matky v časti úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvedení manželstva, rozsudok Okresného súdu Nitra potvrdil.

V tom čase bola matka zamestnaná v spoločnosti HELLER Services s.r.o., kde dosahovala priemerný mesačný čistý príjem 668,82 eura, poberala PnD v sume 23,52 eur mesačne na každé dieťa. Iný príjem nemala. S otcom maloletých detí vlastnili v BSM byt v N.. Bolo na ňu evidované auto Opel Astra, ktoré matka detí používala. Spolu s deťmi bývala u svojich rodičov, rodičom na bývanie neprispievala. Otec detí bol zamestnaný u zamestnávateľa UDENCO s.r.o. v Nitre a dosahoval priemerný mesačný čistý príjem 2.187,98 eura. Iný príjem nemal. Nebol evidovaný ako vlastník ani držiteľ motorového vozidla. V súvislosti s bývaním otec splácal hypotekárny úver mesačnou splátkou 330,07 eura, poplatok za užívanie bytu 166,31 eura mesačne, poplatok za elektrinu 30 eur mesačne. (9)

Striedavá osobná starostlivosť oboch rodičov bola realizovaná na základe rozhodnutia súdu od leta 2018 do 8/2019. V 9/2021 odmietli maloleté deti ísť k otcovi. Otec skonštatoval realizáciu SOS za uvedené obdobie ako bezproblémovú, matka poukazovala na problémy v jej realizácii týkajúce sa nedostatočnej komunikácie zo strany otca, rozdielneho prístupu v zabezpečovaní starostlivosti a výchove maloletých

detí. V mesiaci 10/2019 maloletý T. išiel k otcovi v zmysle súdneho rozhodnutia. Maloleté deti odmietajú ísť k otcovi. Od 10/2019 osobnú starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje matka, SOS sa nerealizuje, maloleté deti nie sú aktuálne v žiadnom kontakte s otcom, naposledy otec kontaktoval matku maloletých detí telefonicky v 05/2021, s deťmi nie je v telefonickom kontakte od r. 2020 (dovtedy sa otec pokúšal deti kontaktovať telefonicky aj formou sms správ, deti mu však neodpovedali). Otec na výživu maloletých detí prispieva sumou 200 eur mesačne na každé dieťa jednotlivo. (10)

Maloleté deti boli kolíznym opatrovníkom vypočuté v 09/2019. Z vykonaného pohovoru s maloletými deťmi vyplýva, že obe deti prejavovali záujem byť viac u svojej matky ako u otca, nakoľko podľa udania maloletých detí im otec nedovolil návštevy ich kamarátov u neho doma, nemal wi-fi pripojenie. Kontakt otca s maloletými deťmi bol v tom čase sporadický, otec im mesiac telefonicky nevolal, nekontaktoval ich cez sociálne siete. Maloletý T. sa vyjadril, že by mu nevadilo byť u otca, keby sú u neho spolu s maloletým V., súčasne by boli radi, keby si môžu k otcovi pozvať kamarátov. (11)

Maloletý V. bol od r. 2018 v starostlivosti psychológa PhDr. Zaťkovej, z jej správy zo dňa 3.2.2020 vyplynulo, že dieťa má diagnostikované ADHD. Emočné prežívanie aj vzhľadom k vývinovému obdobiu dieťaťa je vysoko intenzívne, prítomná je u maloletého nadmerná senzitivita a emočná nestabilita. V prípade nadlimitnej záťaže sa u maloletého objavujú somatoformné potiaže v podobe migrény. Neadekvátne rodinné prostredie, nadlimitná záťaž na dieťa vyplývajúca z tohto prostredia môže symptomatológiu ADHD výrazne zhoršiť. (12)

Rodičia maloletých detí a maloleté deti boli zapojení od 01/2020 do spolupráce s Centrom pre deti a rodiny K. (ďalej len CDR), nakoľko neboli naplnené potreby maloletých detí na stretávanie sa s otcom. Rodičia so spoluprácou súhlasili. Zo správy CDR súd zistil, že odborní zamestnanci CDR motivovali maloleté deti na zlepšenie vzájomnej komunikácie s nimi a otcom. Taktiež aj matka mal. detí bola zo strany odborných zamestnancov motivovaná v rozhovoroch s mal. deťmi, aby aj oni samotné vytvárali priestor pre komunikáciu s otcom. CDR konštatoval, že komunikácia medzi rodičmi maloletých detí je narušená, otcovi mal. detí bolo odporučené nenútiť maloleté deti k stretnutiu s ním, pokiaľ o to nejavia záujem, využívať telefonickú formu komunikácie, sms správy, v rámci ktorých sa zaujímať o prežívanie mal. detí, ako sa majú, navrhnuť spoločný program počas ich spoločného času a matke bolo odporučené vytvárať pre mal. deti priestor, aby oni sami kontaktovali otca, navštívili ho. Obom rodičom mal. detí bolo odporučené neprenášať ich vzájomné negatívne emócie a zážitky na mal. deti, zlepšiť vzájomnú komunikáciu, v rámci komunikácie matky s mal. deťmi o otcovi zachovať neutralitu, zamerať pozornosť na pozitívne stránky života a napĺňanie spoločných chvíľ príjemnými aktivitami. Psychológ CDR konštatoval, že rodičia majú rozdielne predstavy o výchove maloletých detí a o spôsobe akoby mala prebiehať komunikácia s deťmi. Rodičia boli motivovaní k nájdeniu spoločného kompromisu, čo sa však nezrealizovalo. Obe deti sa vyjadrili, že sa chcú s otcom stretnúť, no u mamy im je teraz dobre. Otec ukončil spoluprácu s CDR v 02/2021 pretože napriek zrealizovaným stretnutiam s CDR nevidí posun v realizácii kontaktov s deťmi ani v zabezpečovaní SOS. Prezentoval nespokojnosť s postupom s CDR. Súdu predložil sťažnosti na postup a prácu CDR adresovanú Ústrediu práce a sociálnych vecí a rodiny SR a ministrom práce sociálnych vecí a rodiny SR. Spolupráca s CDR K. bola ukončená. (13)

Do konania bol pribratý znalec v odbore psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých PhDr. Linda Katona, PhD za účelom zistenia dôvodov nerealizácie SOS, odmietania kontaktov maloletých detí s otcom a posúdenia vhodnosti SOS vzhľadom na aktuálny vývoj vzťahov v rodine maloletých detí H..

Znalkyňa v znaleckom posudku uviedla, že aktuálny psychický stav oboch maloletých detí je veku primeraný, bez známkov patológie. Vzťah maloletého V. ako aj T. k matke je pozitívny, dôverný, matka predstavuje pre maloletých istotu a bezpečie. Maloletí sa cítia zo strany matky milovaní. Vzťah maloletého V. aj maloletého T. k otcovi je na verbálnej úrovni negatívny, obaja odmietajú akýkoľvek kontakt s otcom, verbalizujú voči nemu strach, hoci v rámci testových a klinických metód boli pozorované aj diskrepancie medzi verbálnym a neverbálnym prejavom maloletých vo vzťahu k otcovi. Obe maloleté deti jednoznačne preferujú vzťah s matkou, ktorej dôverujú, pociťujú z jej strany skutočný záujem o to čo robia, čo ich baví, vnímajú, že im matka zabezpečuje napĺňanie všetkých základných potrieb - psychických, sociálnych i materiálnych. Znalkyňa zistila, že určité názory a postoje maloletých detí vo vzťahu k otcovi boli do istej miery ovplyvnené aj názormi a postojmi matky vo vzťahu k otcovi, čo súvisí s tým, že deti žijú dlhšiu dobu s matkou, kontakt s otcom je prerušený ako aj vzhľadom k zisteným charakteristikám matky. Maloletý V. je citovo viac na matku naviazaný a má väčšiu tendenciu

preberať jej názory v porovnaní s maloletým T.. U maloletého T. je prítomný konflikt lojality vo vzťahu k matke a bratovi. Obe deti odmietajú realizáciu striedavej osobnej starostlivosti. Uvádzali, že pociťujú voči otcovi strach, otec sa im počas SOS nevenoval, nepodporoval ich, nemohli chodiť za kamarátmi, posmešne sa vyjadroval o matke. Keď boli u otca chýbala im mama, otec im zakazoval telefonický kontakt s matkou. Znalčka zrealizovala aj vyšetrenie oboch rodičov so zameraním sa na posúdenie osobnosti rodičov a ich psychologických predpokladov na výchovu maloletých detí. U oboch rodičov nezistila žiadne známky duševného ochorenia. U otca boli zistené manipulatívne tendencie, hľadanie uznania za každú cenu, zvýšená heterokritickosť na úkor autokritickosti. U otca sa manifestujú problémy s dominanciou, kedy je u neho prítomná prekompenzovaná neistota alebo sklon k autoritatívnemu sebaapresahovaniu sa a preto ho deti vnímajú ako prísneho, neprispôsobivého, sebeckého, ktorý nehľadá na potreby maloletých detí, ale viac preferuje svoje záujmy. Prítomný je aj sklon k hostilite (nepriateľstvu), dominancii, direktivite až možným agresívnym prejavom v správaní, sebahodnotenie je zvýšené. U otca sa môžu vyskytovať problémy v správaní alebo konaní, ktoré druhí ľudia hodnotia ako nevíťané alebo urážlivé. Všeobecné rodičovské predpoklady otca na výchovu maloletých detí sú adekvátne, avšak maloleté deti negatívne vnímajú najmä osobnostné charakteristiky otca, tak ako bolo uvedené. Aj u matky sú prítomné manipulatívne tendencie, hľadanie uznania za každú cenu. Nie sú u nej evidentné agresívne črty osobnosti. Prítomné sú neurotické tendencie pri zvýšenej úzkosti a napätí. Všeobecné predpoklady matky na výchovu maloletých detí sú adekvátne, avšak na negatívne charakteristické črty možno predpokladať, že deti môžu byť ovplyvnené jej názormi.

Vzájomný vzťah medzi rodičmi je negatívny, komunikácia medzi nimi je narušená. Vzhľadom k osobnostnej štruktúre oboch rodičov znalčka nepredpokladá, že by boli ochotní a schopní vzájomne spolupracovať v záujme maloletých detí.

Vzhľadom k osobnostnej štruktúre oboch maloletých detí, vzhľadom k ich odmietavému postoj k SOS, ako aj vzhľadom k narušenej komunikácii medzi rodičmi a rozdielnemu prístupu k výchove a vzdelávaniu maloletých detí, znalčka model SOS nepovažuje za vhodnú formu starostlivosti o maloleté deti, vzhľadom na ich psychický a fyzický vývoj. S poukazom na aktuálny psychický stav maloletých detí a ich osobnostné charakteristiky možno predpokladať, že ďalší vývin maloletých detí vo výchovnom prostredí matky bude adekvátny. Negatívne možno hodnotiť individualizmus matky s tendenciou k ovplyvňovaniu maloletých detí vo vzťahu k ich otcovi. Matka však plne zabezpečuje maloletým deťom napĺňanie ich potrieb vo všetkých oblastiach. Vo výchovnom prostredí otca by bol ich ďalší vývin negatívnym smerom v zmysle zvýšeného rizika objavenie sa psychovegetatívnej symptomatiky. Na strane otca možno najnegatívnejšie hodnotiť manipulačné tendencie, sklon k agresivite, autoritatívnemu presadzovaniu sa ako i k hostilným až agresívnym reakciám v čase zvýšeného stresu a napätia. Podľa znalčky má lepšie predpoklady na zabezpečenie starostlivosti a ďalšieho zdravého vývinu maloletých detí matka. Zároveň však odporúča realizovať kontakty otca s maloletými deťmi v rozsahu každého druhého týždňa od piatku do nedele. (14)

Proti písomnému znaleckému posudku vypracovaného znalčkou PhDr. Lindou Katonou, PhD. podal otec námietky, ktoré zdôvodnil na podklade psychologického posúdenia, psychológa Dr. Tomáša Nováka. V zmysle jeho odborného psychologického posúdenia mal otec za to, že skutočnosť, že maloleté deti otca odmietajú nie je objektívne preukázané ako následok jeho negatívneho správania voči maloletým deťom a ani k matke detí. Matka má negatívny postoj k osobe otca, ako i k jeho možnému výchovnému vplyvu na deti. Otec na maloleté deti a ich odmietavý postoj k jeho osobe reaguje najlepším možným spôsobom (bez kritiky, slovného napádania, bez manipulatívnych prejavov). Poukazuje na to, že to čo maloleté deti vyjadrujú slovné, je výsledkom dlhodobého, systematického manipulovania, kedy nie je možné z ich strany prezentovať odlišný názor. Znalecký posudok súdom ustanovenej znalčky vykazuje metodologické chyby, absenciu testových vyšetrení, prezentované výsledky psychologických testov nie sú v súlade s odpoveďou znalčky, výsledky testového vyšetrenia otca nezodpovedajú hodnoteniu otca znalčkou v odpovedi na otázku súdu. K námietkam otca vyjadreným na základe psychologického posúdenia Dr. T. Nováka sa vyjadrila súdom ustanovená znalčka, ktorá uviedla, že sa stotožňuje so svojim znaleckým posudkom, ako aj s testovými metódami použitými pri diagnostikovaní rodičov maloletých detí, ako aj samotných maloletých detí. Znalec nemá pri svojej práci striktné stanovené aké testové metódy má pri svojej práci použiť. ňou vybrané testové metódy zodpovedajú kvalifikovanej diagnostike dospelých aj maloletých detí, jednotlivé výsledky z vyšetrení sú dostatočne formulované v písomnom znaleckom posudku (napr. pri vyšetrení testom MMPI), u oboch rodičov sú prítomné hysterické črty osobnosti, avšak u otca dané črty dominujú viac ako u matky, čo bolo preukázané na základe objektívnych výsledkov konkrétneho testu. Znalčka nevyhlásila ani manipulatívne tendencie matky, ktoré boli znaleckým dokazovaním aj zistené a uvedené,

ale manipulácia ako i ďalšie negatívne osobnostné charakteristiky súvisiace s hysterickým správaním sa vo zvýšenej miere vyskytujú u otca maloletých detí v porovnaní s matkou detí. Nestotožnila sa so skutočnosťou, že kritické výhrady voči osobnosti otca neboli patrične doložené kvantitatívnymi údajmi z testov. Kvantitatívne údaje sú v znaleckom posudku uvedené tak u matky, ako aj u otca. Jednotliví znalci pristupujú k spracovaniu posudkov rôzne, volia odlišné testové metódy, niektorí preferujú viaceré dotazníky, testy. Ona vo svojom znaleckom posudku uviedla aj číselné výsledky v jednotlivých testoch, čím je možné ich objektívne skontrolovať, napriek tomu, že číselné údaje z testov nie je potrebné uvádzať v rámci písomného vyhotovenia znaleckého posudku. V znaleckom posudku boli u oboch maloletých detí popísané verbálne aj neverbálne reakcie voči otcovi. U maloletých detí je prítomný konflikt lojality voči obojmu rodičom, taktiež sa vyjadřila k manipulačným tendenciám matky, ako aj jeho negatívne vplyvu na maloleté deti a vyjadřila sa aj k ostatným aspektom v živote mal. detí, ktoré spolu súvisia. Vo veci bolo riadne vykonané psychodiagnostické vyšetrenie oboch rodičov aj maloletých detí. (15)

Od 06/2021 bola rodina zapojená do spolupráce s akreditovaným subjektom Familiam, o.z. za účelom zlepšenie úrovne vzájomnej rodičovskej komunikácie, skonštruktívňovania dohôd rodičov pod vplyvom novej situácie v rodine a spolupráce pri riešení "nekomunikácie mal. detí s otcom pre obnovenie styku maloletých detí s otcom, nakoľko kontakt otca s maloletými deťmi sa nerealizoval. Otec prestal deti kontaktovať a obe maloleté deti kontakt s otcom ďalej odmietali. Obaja rodičia v úvodných telefonických konzultáciách a na prvých osobných stretnutiach so spoluprácou súhlasili. Otec následne v 07/2021 oznámil, že nemá záujem ďalej spolupracovať s Familiam a spoluprácu ukončil. Z priebežných správ o spolupráci aj zo záverečnej správy súd zistil, že s matkou poradensky komunikovali dôležitosť jej pravidelnej motivácie maloletých synov interakciám s otcom. Podľa slov matky synov dlhodobo k stretnutiam s otcom motivuje. Otcovi odporúčali, aby pre spozitívnenie postojov synov k nemu ich v tomto období kontaktoval aspoň prostredníctvom sms s dopytom na ich prežívanie, školu, záľuby a pod. Otcovi dali po stretnutí s maloletými synmi informáciu, že zatiaľ nechcú na prípadnú komunikáciu otca reagovať, ale sms správy od neho si prečítajú. V domácnosti matky dňa 25. augusta 2021 zrealizovali samostatné poradenské rozhovory s maloletými synmi, potom s matkou a následne spoločný rozhovor s matkou aj synmi. V individuálnom rozhovore s T. a V. opakovane verifikovali z hľadiska ich vývinu potrebnosť zažívať oba rodičovské prístupy matky aj otca. Postoj maloletých synov k otcovi zostáva rovnaký. Verbalizovali informáciu, že otec ich dlhodobo žiadnym spôsobom nekontaktuje a v tomto období už otcov záujem o nich neočakávajú. Matka na základe odporučení Familiam o.z. deti k nadviazaniu komunikácie s otcom motivovala, jej prístup bol Familiam o.z. posúdený ako kooperatívny. Matka realizovala dohodnuté intervencie k maloletým synom aj k otcovi. Synovia T. a V. postupne spontánne verbalizovali svoje postoje k matke aj otcovi. Obaja synovia podľa ich slov v tomto období vnímajú plnohodnotnú saturáciu svojich potrieb u matky. Z pohľadu Familiam o.z. je pre obnovenie a skonštruktívnenie vzťahov medzi otcom a maloletými synmi dôležitý proaktívny prístup otca. V úvode poradenskej spolupráce otcovi odporúčali, aby maloletých synov priebežne kontaktoval aspoň prostredníctvom sms alebo telefonicky, čím by sa ich vzťah mohol postupne spozitívňovať a zintenzívňovať. Otec synov ani matku dlhodobo nekontaktuje. (16)

Matka spolu s maloletými deťmi býva od r. 2020 v 3-izbovom byte, ktorý je v jej osobnom vlastníctve. Do r. 2020 žili v podnájme, v 2- izbovom byte, na prenájom bytu mesačne uhrádzala 550 eur aj s poplatkami za energie. Kúpu bytu v r. 2020 financovala úverom vo výške 82 500 eur, ktorý spláca v splátke 301 eur mesačne. Mesačné náklady matky spojené s užívaním bytu sú cca 200 eur mesačne. Okrem tohto bytu nevlastní žiaden nehnuteľný majetok. Je vlastníčkou osobného motorového vozidla Opel Astra. Jej aktuálny priemerný mesačný príjem za posledných 12 kalendárnych mesiacov je 940 eur, poberá PnD 51 eur mesačne, iný príjem nemá. V r. 2018 bol čistý priemerný mesačný príjem matky 806,97 eura, v r. 2019 843,06 eura a v r. 2020 903,83 eura. (17)

Obe maloleté deti navštevujú ZŠ K. B. N., od 9/2021 budú žiakmi 7. ročníka. Okrem bežných výdavkov sú zvýšené výdavky na mimoškolskú aktivitu T. ktorý navštevuje tenisový kurz s poplatkami aj za individuálne tréningy 60 až 100 eur mesačne, so mesačným zvýšením na 150 eur v zimných mesiacoch. Nepravidelne mal doučovanie cudzích jazykov, s tým že to bolo jednorazové v sume 60 eur. Maloletý V. nosí okuliare. Náklady na optickú pomôcku sú 100 až 110 eur. Užíva vitamínové doplnky. Mesačný poplatok za telefón je v sume 19 eur mesačne. Matka platí poisťku vo výške 32,90 eura mesačne na každé dieťa jednotlivo. Zdravotný stav oboch detí dobrý. (18)

Otec žije sám v 3-izbovom byte, ktorý má v osobnom vlastníctve. Kúpu bytu financoval aj s úveru, ktorý spláca v mesačnej splátke 310,48 eure, zostatok úveru je 63 000 eur. Mesačné náklady za služby

spojené s bývaním a energie sú cca 250 eur mesačne. Iný nehnuteľný majetok nevlastní. Vlastní osobné motorové vozidlo Škoda Rapid, zakúpené v roku 2020. Kúpu financoval zo spotrebného úveru so zostatkom 9 600 eur, pôvodná výška 12 000 eur, mesačná splátka 290,28 eura. Na vyporiadanie BSM má dve pôžičky, veriteľom je matka otca. Pôžička na sumu 8 150 eur zo dňa 1.7.2019, dohodnutá mesačná splátka 169,80 eura a pôžička na sumu 10 000 eur zo dňa 13.12.2019, dohodnutá mesačná splátka 166,70 eura. Aktuálne otec splátky z uvedených zmlúv o pôžičke nespláca. Otec bol zamestnaný v spoločnosti UNDECO s.r.o. do 8/2020, priemerný mesačný príjem otca bol 2 329,20 eura netto, pracovný pomer bol ukončený zo strany otca (otec uviedol, že si našiel lepšie platenú prácu). Od 1.9.2020 do 31.03.2021 bol zamestnaný v spoločnosti Optotune Slovakia s.r.o. Jeho príjem u tohto zamestnávateľa bol 2 692,96 eura mesačne netto. Pracovný pomer bol ukončený dohodou na základe žiadosti zamestnanca- otca (správa zamestnávateľa zo dňa 8.7.2021). Otec vo svojej výpovedi uviedol dôvod ukončenia pracovného pomeru pre neho neprijateľné pracovné podmienky mimo uzatvorenej pracovnej zmluvy. Od 4/2021 bol otec evidovaný ako uchádzač o zamestnanie a poberal podporu v nezamestnanosti v sume 1 077 eur. Od 1.9.2021 je zamestnanom spoločnosti SEMIKRON, s.r.o. , pracovný pomer má uzatvorený na dobu neurčitú s dohodnutou mzdou 3 850 eur mesačne brutto, čo predstavuje cca 2 736 eur mesačne netto. (19)

Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z. z. v platnom znení (ďalej len Zákona o rodine), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností. (20)

Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. (21)

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.(22)

Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia , ktorým sa rozvádza manželstvo, dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. (23)

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode, to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. (24)

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. (25)

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. (26)

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne sú aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. (27)

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. (28)

Podľa § 62 ods. 6 Zákona o rodine, ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje. (29)

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. (30)

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.(31)

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh matky na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom H. bol podaný dôvodne, pretože nastala zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu zverenia maloletých detí, zmenu striedavej osobnej formy starostlivosti rodičov na výlučnú osobnú starostlivosť. (32)

Od rozhodnutia súdu o zverení maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti po rozvode rodičov sa striedavá osobná starostlivosť realizovala v zmysle súdneho rozhodnutia do 09/2019. Od 9/2021 maloleté deti odmietali striedavú osobnú starostlivosť. Názory rodičov na odmietanie striedavej osobnej starostlivosti u maloletých detí sa nezhodovali, otec uvádzal, že maloleté deti sú matkou zmanipulované, je presvedčený o účelovej manipulácii detí matky, ktorej cieľom je narušiť jeho vzťah s maloletými deťmi. Poukázal na správanie sa matky počas konania o rozvod manželstva, v ktorom matka nesúhlasila so SOS a tiež poukázal na psychické problémy matky. Pokiaľ boli maloleté deti u neho, nezaznamenal žiadne problémy na strane maloletých detí tak, ako ich popisovala matka. Matka odmietala manipuláciu detí vo vzťahu k otcovi, uvádzala, že maloletý V. má strach z otca, má žalúdočné nevoľnosti, zdravotné problémy a maloletý T. odmieta ísť k oprávnenému bez svojho brata V.. Poukazovala na zanedbanie zdravotnej starostlivosti zo strany otca, zamedzovanie informácii matke o maloletých deťoch, neinformovanie o závažných udalostiach v živote detí, nezáujem otca o maloleté deti počas pobytu u nej, zamedzovanie maloletým deťom v kontakte s kamarátmi, obmedzovanie voľnočasových aktivít, strach maloletých detí u otca presadiť svoje potreby. Rodičia maloletých detí počas obdobia nariadenej striedavej osobnej starostlivosti nekomunikovali spolu konštruktívne, spolu osobne nekomunikovali vôbec, komunikovali len písomne (mailom alebo formou SMS správ), ich vzťahy aj po rozvode manželstva zostali narušené. (33)

Vzhľadom k odlišným názorom rodičov na vplyv striedavej osobnej starostlivosti na maloleté deti a odmietavému postoju maloletých detí k tejto forme starostlivosti súd v konaní zisťoval, či je aktuálne striedavá osobná starostlivosť v súlade so záujmami maloletých detí. Rodičov a maloleté deti zapojil do spolupráce s CDR, ktorá však bola ukončená bez toho, aby došlo k posunu vzájomných vzťahov medzi rodičmi a maloletými deťmi. Súd preto do konania pribral súdnu znalkyňu z odboru psychológie detí aj dospelých, ktorá v znaleckom posudku ako aj vo svojej výpovedi na pojednávaní konštatovala, že model SOS nepovažuje za vhodnú formu starostlivosti o maloleté deti H.. Ako dôvod nevhodnosti tejto formy starostlivosti o maloleté deti v súčasnosti uviedla osobnostnú štruktúru oboch maloletých detí, ich odmietavý postoj k SOS, obavu vo vzťahu k otcovi vyjadrovať svoje pocity, narušenú komunikáciu medzi rodičmi a rozdielny prístup k výchove a vzdelávaniu maloletých detí (tieto skutočnosti konštatoval aj psychológ CDR). Dôvody odmietania SOS u maloletých detí znalkyňa popísala v znaleckom posudku (vývinové obdobie maloletých detí, osobnostné charakteristiky otca, deti majú problém vyjadriť svoje pocity pred otcom, u otca bola zistená zvýšená direktivita a sebaapresadzovanie sa). Maloleté deti sú citovo naviazané na matke (hlavne maloletý V.). Znalkyňa konštatovala, že aj keď u matky bola zaznamenané znaky manipulácie a určité názory a postoje detí boli vo vzťahu k otcovi ovplyvnené matkou, výrazná manipulácia však zistená nebola. Odmietanie SOS zo strany maloletých detí nebolo dôsledkom ovplyvňovania maloletých detí matkou, tak ako sa domnieval otec. U matky nebola zistené ani známky duševného ochorenia (správa MUDr. Nemčekovej zo dňa 20.8.2020). Výrazne problematická je aj komunikácia rodičov, vzájomný vzťah medzi rodičmi je negatívny. Znalkyňa nepredpokladá (vzhľadom k osobnostnej štruktúre rodičov) ochotu a schopnosť rodičov adekvátne

spolupracovať v záujme ich maloletých detí. Po vykonanom dokazovaní zohľadňujúc všetky uvádzané skutočnosti, po všestrannom posúdení veci súd formu striedavej osobnej starostlivosti u maloletých detí H. nepovažuje za formu starostlivosti, ktorá je aktuálne v súlade so záujmami maloletých detí tak, ako to upravuje ustanovenie §24 ods. 2 Zákona o rodine. (34)

Súd preto v zmysle ustanovenia § 26 Zákona o rodine, vzhľadom k zmeneným pomerom a skutočnosti, že aktuálne striedavá osobná starostlivosť nie je v záujme maloletých detí, zveril maloleté deti H. do osobnej starostlivosti matky. Obaja rodičia mali záujem pre prípad zmeny striedavej osobnej starostlivosti zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti. Pri rozhodovaní súd prihliadal aj názor maloletých detí, ktorý maloleté deti vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť sú schopné vyjadriť ako aj na zistenia znalkyne. Zo zisťovaného názoru maloletých detí súd zistil, že chcú žiť a bývať u matky. Znalkyňa uviedla, že s poukazom na aktuálny psychický stav maloletých detí a ich osobnostné charakteristiky možno predpokladať, že ďalší vývin maloletých detí vo výchovnom prostredí matky bude adekvátny, matka plne zabezpečuje maloletým deťom napĺňanie ich potrieb vo všetkých oblastiach. Vo výchovnom prostredí otca by bol ich ďalší vývin negatívnym smerom v zmysle zvýšeného rizika objavenia sa psychovegetatívnych príznakov. Lepšie predpoklady na zabezpečovanie starostlivosti a ďalšieho zdravého vývinu maloletých detí má matka. (35)

Súd styk otca s maloletými deťmi neupravil súdnou cestou. Aktuálne maloleté deti odmietajú styk s otcom (spočiatku prezentovali, že sa chcú s otcom stretávať). Vzhľadom na vek maloletých detí a k ich súčasnému odmietavému postoju k stretávaniu sa s otcom napriek poskytnutej odbornej intervencii rodičom a maloletým deťom (CDR, Familiam o.z.), súd rozhodnutím styk neupravil. Ani pri realizovanom vyšetrení u znalkyne sa nepodarilo obnoviť komunikáciu maloletých detí s otcom a aj motivácia maloletých detí zo strany matky na stretávanie sa otca s maloletými deťmi nebola úspešná. Otec prestal maloleté deti kontaktovať, intervenciu zo strany CDR považoval za nedostatočnú a následne nemal záujem na spolupráci s Familiam , o.z., ktorý subjekt mal byť nápomocný pri obnove vzťahu otca s maloletými deťmi a ktorý konštatoval, že pri obnovení vzťahu otca s maloletými deťmi je dôležitý proaktívny prístup otca, ktorý aktuálne zo strany otca nie realizovaný. Napriek skutočnosti, že znalkyňa v znaleckom posudku nezistila dôvod na strane maloletých detí, pre ktorý by sa s otcom pravidelne nemohli stretávať, aktuálne by rozhodnutie o styku v súdnej teda nútenej forme bolo vzhľadom na postoj maloletých detí a prístup zo strany otca nevykonateľné a v rozpore so záujmami maloletých detí. Obaja rodičia prezentovali v konaní, že je im prvoradý záujem maloletých detí na ich harmonickom a zdravom prežívaní, preto je potrebné aby došlo k urovnaniu ich vzťahov, obnoveniu korektnej komunikácie medzi nimi, na strane matky pokračovať v motivácii maloletých detí vo vzťahu k otcovi a u otca k obnove kontaktov s deťmi (v akejkoľvek forme) a následne môže byť prerušený kontakt otca s maloletými deťmi obnovený. Súd ponechal úpravu kontaktov a styku maloletých detí s otcom na dohodu rodičov. (36)

Súd určil otcovi vyživovaciu povinnosť vo výške sumou 300 eur mesačne- bežné výživné na každé dieťa jednotlivo od 07.10.2019 do 30.09.2021 a od 01.10.2021 sumou 350 eur mesačne na každé dieťa jednotlivo z toho sumu 300 eur mesačne bežné výživné a sumu 50 eur mesačne ako sporiacu zložku. Každý rodič má zákonom stanovenú vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu, preto je povinný zabezpečovať potreby svojho dieťaťa v primeranej výške, primerane k potrebám dieťaťa a k svojim finančným možnostiam. Výživné v súdom stanovenej výške súd považoval za primerané vzhľadom k možnostiam, k schopnostiam a majetkovým pomerom rodičov, ako aj k veku a odôvodneným potrebám maloletých detí, keď práve určenú sumu výživného považoval za primeranú na krytie nielen základných životných potrieb (výdavky na stravu, ošatenie, školské potreby, pomôcky a výdavky súvisiace s plnením povinnej školskej dochádzky), ale aj ostatných potrieb, ktoré slúžia k celkovému zdravému duševnému a telesnému rozvoju maloletých detí (u maloletého V. zvýšené výdavky na zdravotnú starostlivosť, u maloletého T. zvýšené výdavky na mimoškolské športové aktivity) s prihliadnutím na zmenu pomerov vo finančnej oblasti na strane otca - na zvýšený príjem otca v porovnaní s r. 2017 (2 187,98 eura mesačne netto) a zmenu formy starostlivosti o maloleté deti. Súd vychádzal zo zvýšeného príjmu otca, ktorý dosahoval u všetkých zamestnávateľov, u ktorých otec pracoval od začiatku súdneho konania (do 8/2020 priemerný mesačný príjem 2 329,20 eura netto, od 1.9.2020 do 31.3.2021 2 692,96 eura mesačne netto a od 1.9.2021 3 850 eur mesačne brutto). Ukončenie pracovného pomeru v spoločnosti Optotune Slovakia s.r.o. súd vyhodnotil s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine ako ukončenie pracovného pomeru, ktorým sa otec vzdal výhodnejšieho príjmu (dohoda o ukončení pracovného pomeru na podnet zamestnanca), teda aj v období od 1.4.2021 do 31.8.2021, kedy bol otec nezamestnaný a poberal podporu v nezamestnanosti, súd pri posudzovaní možností otca plniť

si vyživovaciu povinnosť k deťom, vychádzal z príjmu 2692,96 eura, ktorý dosahoval u zamestnávateľa Optotune Slovakia s.r.o. Zmena pomerov u otca nastala aj v úverovom zaťažení otca. Okrem záväzkov z úverových vzťahov, ktoré mal už v r. 2017, svoje záväzky navýšil z dôvody potreby vyporiadania BSM a kúpy osobného motorového vozidla. Je na zvážení a rozhodnutí otca, či takéto úverové zaťaženie je pre neho prijateľné vzhľadom k tomu, že okrem záväzkov z úverových vzťahov musí platiť bežné výdavky na bývanie a zabezpečenie jeho osobných potrieb, ktoré súd zohľadňuje pri stanovení výšky vyživovacej povinnosti a má aj záväzok k svojmu maloletým deťom a to podieľať sa na zabezpečení ich potrieb platením primeraného výživného. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov (ustanovenie § 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine.) a každý rodič by si mal zhodnotiť svoju sociálnu a ekonomickú situáciu, mal by si uvedomiť, že ako rodič berie na seba povinnosť a zodpovednosť za svoje maloleté dieťa, má svoje záväzky a povinnosti k maloletému dieťaťu vždy plniť primerane k svojim možnostiam. V zmysle ustanovenia § 62 ods. 5 veta prvá Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, preto je prvoradou povinnosťou rodiča zabezpečiť potreby svojho dieťaťa. Pri posudzovaní zmeny pomerov na strane otca a jeho aktuálnych schopností a možností finančne prispievať na maloleté deti súd zhodnotil všetky uvedené skutočnosti komplexne a zvýšil výšku jeho vyživovacej povinnosti v časti bežného výživného na sumu 300 eur mesačne a od 1.9.2021 navýšil túto sumu aj o sporiacu zložku 50 eur mesačne na každé dieťa jednotlivito, nakoľko príjem otca u jeho aktuálneho zamestnávateľa mu umožňuje prispievať na výživu maloletých detí aj takouto formou. Sporiaca zložka výživného bude uložená na účte každého dieťaťa a nakladanie s týmito finančnými prostriedkami podlieha schváleniu súdu, v čom súd vidí záruku toho, že finančné prostriedky nebudú použité na iný účel ako sú určené, teda pre dieťa. Pri zvýšení výživného súd zohľadnil aj skutočnosť, že otec naďalej inú vyživovaciu povinnosť okrem maloletého V. a T. nemá. (37)

Na strane matky maloletých detí došlo tiež k zmene pomerov, aj jej sa postupne zvyšoval mesačný príjem o cca 270 eur mesačne. Aj matka sa teda môže podieľať na zvýšených výdavkoch na maloleté dieťa primerane k svojmu príjmu a k svojim možnostiam a aj z tohto dôvodu matkou navrhované výživné vo výške 550 eur mesačne (400 eur bežné výživné a 150 eur sporiaca zložka) považoval súd za neprimerané. Neprimerané je nielen vzhľadom k možnostiam a schopnostiam rodičov prispievať na výživu dieťaťa, ale aj vzhľadom k preukázaným potrebám maloletých detí. Matka zvýšené náklady maloleté deti (hlavne na školu a školské aktivity, športové vyžitie dieťaťa a výdavky na zdravotnú starostlivosť) vykryje zvýšeným výživným zo strany otca ako aj svojim príspevkom na výživu dieťaťa a prídavkami na deti, ktoré matka poberá. (38)

Súd stanovil vyživovaciu povinnosť otcovi od 7.10.2019, od podania návrhu matky na zmenu zverenia maloletých detí na súd, nakoľko matka odvtedy reálne zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloleté deti. Otcovi tak vzniklo za obdobie od 7.10.2019 do 30.9.2021 zameškané výživné na každé dieťa vo výške 2 380,50 eura na so započítaním výživného, ktoré otec platil v sume 200 eur mesačne na každé dieťa (za 10/2019 alikvotná časť 80,50 eura a od 11/2019 do 9/2021 2 300 eur), ktorú sumu súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 100 eur, spolu s bežným výživným v zmysle ustanovenia § 232 ods. 4 Civilného sporového poriadku. (39)

O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. (40)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.